

Vlaanderen
is erfgoed

METAALDETECTIE IN VLAANDEREN

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

onroenderfgoed.be

Deze folder geeft een overzicht van de regelgeving die vanaf 1 april 2016 van toepassing is op het gebruik van metaaldetectoren voor archeologische vondsten door erkende metaaldetectoristen. Je krijgt een antwoord op volgende vragen:

- Waar kan je een erkennig als metaaldetectorist aanvragen?
- Welke regels moet je respecteren bij het detecteren naar archeologische vondsten?
- Hoe beheer je archeologische vondsten?
- Hoe ga je te werk in kwetsbare archeologische sites?
- Waar vind je meer informatie?

De zorg voor het archeologisch ergoed wordt in Vlaanderen geregeld door het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het bijhorende Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Een metaaldetector is een waardevol apparaat om archeologische vondsten uit metaal op te sporen. Een juiste inzet van dit apparaat kan belangrijke kennis over het verleden van Vlaanderen opleveren. Een onoordeelkundig gebruik van dit apparaat daarentegen brengt grote schade toe aan waardevolle archeologische vindplaatsen.

Erkenning als metaaldetectorist

Om met een metaaldetector op zoek te gaan naar archeologische vondsten heb je een erkenning als metaaldetectorist nodig. Je hebt geen erkenning nodig voor het opsporen van zaken die niet archeologisch zijn, zoals een ondergrondse gasleiding of een verloren GSM. Een erkenning kan je aanvragen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Aan zo'n erkenning zijn een aantal regels verbonden over wat je mag en niet mag. Die staan beschreven in de "Code van Goede Praktijk voor archeologisch onderzoek en metaaldetectie" die je kan raadplegen op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed (www.onroenderfgoed.be). Elke erkende metaaldetectorist wordt verwacht de Code correct toe te passen en dus te kennen. Deel 5 van de Code gaat over metaaldetectie in de vrije tijd, dus buiten de context van een archeologische opgraving. We vatten de belangrijkste zaken voor je samen.

Je houdt tijdens het detecteren volgende regels in acht:

- Je hebt steeds je legitimatiebewijs bij dat je ontving bij je erkenning. De politie of inspectiediensten kunnen je vragen naar dit bewijs, zij zien namelijk toe op de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet.
- Je spoort geen vondsten op in beschermde archeologische sites. Via het geoportaal (geo.onroenderfgoed.be) kan je de locaties van die beschermde sites terugvinden. Meer informatie over beschermingen vind je op de website van het agentschap (onroenderfgoed.be/nl/bescherming) en in de beschermingsdatabank (beschermingen.onroenderfgoed.be).
- Je detecteert niet op terreinen waar een erkend archeoloog bezig is met boringen, proefsleuven of een opgraving, tenzij je daar de expliciete toestemming van de archeoloog voor hebt. Je volgt in dat geval zijn of haar aanwijzingen en bezorgt alle archeologische vondsten aan hem of haar.

Vóór je een terrein betreedt, moet je hiervoor de toestemming krijgen van de eigenaar of pachter. De vondsten zijn eigendom van de eigenaar, tenzij je hierover andere afspraken hebt gemaakt met de eigenaar.

- Je gaat enkel overdag aan de slag, tussen zonsopgang en zonsopgang.
- Je graaft geen vondsten op die zich dieper dan 30 centimeter onder het oppervlak bevinden.
- Je laat het terrein steeds netjes achter: putjes worden opnieuw gevuld met de uitgegraven grond. Opgegraven rommel en lege batterijen ruim je op en laat je niet achteloos achter.
- Vind je oorlogsmunitie die nog niet ontploft is, bv. kogels of obussen, dan verwittig je de politie gezien het veiligheidsrisico. Graaf munitie dus niet uit of verplaats ze niet.
- Vondsten vervalsen doe je niet: je laat geen namaak voor echt doorgaan.
- Erkende metaaldetectoristen helpen elkaar. Je helpt anderen om vondsten te identificeren en je verbetert elkaars kennis en kunst over het gebruiken van de detector.

Volgende zaken staan niet in de Code, maar gelden wel vanuit andere wetgeving:

- Tref je (vermoedelijke) menselijke resten of objecten aan die aan een misdrijf kunnen worden gekoppeld, waarschuw dan de politie. Laat metalen objecten in dat geval ter plaatse liggen.
- Hou rekening met planten en dieren, zeker in kwetsbare natuurgebieden.

Melden en beheren van vondsten

Je meldt al je vondsten aan het agentschap Onroerend Erfgoed. Let wel op: een metaaldetectievondst is volgens de nieuwe onroerenderfgoedwetgeving geen archeologische toevalsvondst.

Om in orde te zijn met de wetgeving gebruik je vanaf 1 april 2016 de online module voor metaaldetectievondsten (en dus niet het meldingsformulier voor toevalsvondsten). Bij de melding geef je steeds correcte en volledige informatie door: de locatie van de vondst, de datum, een beschrijving, eventueel een foto en andere relevante informatie. In de module zal je ook je eerdere meldingen kunnen raadplegen. De vondsten zelf moet je niet afgeven. De gemelde informatie neemt het agentschap op in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), waar archeologen ze kunnen raadplegen en de kennis bij hun archeologisch onderzoek kunnen gebruiken.

Hou je je vondsten zelf bij, dan moet je ze als een goede huisvader beheren en samen houden wat bij elkaar hoort. Je staat ook toe dat anderen wetenschappelijk onderzoek uitoefenen op jouw collectie. Dat laatste doet niets af aan je eigendomsrechten. Bij elke vondst stop je bovendien een kaartje met het vondstnummer (het nummer dat je ontving bij de melding) om de zaken traceerbaar te houden. Wil je conservatiebehandelingen uitvoeren, bv. een product aanbrengen tegen roest, overleg dan eerst met een gespecialiseerd conservator over de aanpak. Zo vermijd je dat je per ongeluk schade veroorzaakt aan een archeologische vondst.

Kwetsbare archeologische sites

Detecteren op beschermde archeologische sites is verboden. Maar ook waardevolle niet-beschermde sites kunnen door metaaldetectie worden aangetast als dit niet binnen een ruimere vraagstelling en met strikte methodologie wordt uitgevoerd. Een voorbeeld van zeer kwetsbare en omvangrijke sites zijn slagvelden.

Artefacten, achtergelaten op het slagveld, zijn dikwijls de enige overblijvende fysieke getuigen van de acties die tijdens de strijd plaatsvonden. Als deze artefacten niet op verantwoorde wijze worden opgespoord, verzameld en bewaard, gaan hun getuigenissen over het verloop en de ruimere context van de veldslag definitief verloren.

Vondsten van slagvelden moeten elk afzonderlijk en uiterst nauwkeurig gelokaliseerd worden, bij voorkeur met behulp van GPS. Lokalisatie bij benadering (bv. gevonden op de akker gelegen tussen straat X en straat Y) is waardeloos voor de interpretatie van de acties die op het slagveld hebben plaatsgevonden. Respect voor de basisprincipes van de slagveldarcheologie is daarom erg belangrijk. Door correcte registratie, beschrijving en bewaring schrijf je als het ware de inleiding op het verhaal dat jouw vondst kan vertellen. Zo krijgt jouw archeologische vondst meer betekenis.

Waar vind je meer informatie?

Het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid is bevoegd voor de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie voor het behoud en beheer van het onroerend erfgoed in Vlaanderen.

Meer informatie over het Onroerenderfgoeddecreet en de Code van Goede Praktijk voor archeologisch onderzoek en metaaldetectie vind je op www.onroerenderfgoed.be. Op de website vind je ook de formulieren om een erkenning als metaaldetectorist aan te vragen of een vondst te melden.

Voor algemene vragen neem je contact op met de hoofdzetel in Brussel:

Agentschap Onroerend Erfgoed

Koning Albert II-Laan 19 bus 5

1210 Brussel

T. 02 553 16 50

info@onroerenderfgoed.be

Vragen over erkenningen mail je naar:

erkennen.subsidieren@rwo.vlaanderen.be.

Vragen over het melden van een vondst, mail je naar: cai@rwo.vlaanderen.be.

© foto's: Onroerend Erfgoed